

Številka: 54913-48/2023/4

Datum: 9. 11. 2023

Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pridelavi in trženju rastlinskega razmnoževalnega materiala v Uniji, spremembi uredb (EU) 2016/2031, 2017/625 in 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 66/401/EGS, 66/402/EGS, 68/193/EGS, 2002/53/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES, 2002/56/ES, 2002/57/ES, 2008/72/ES in 2008/90/ES (uredba o rastlinskem razmnoževalnem materialu)

I.

1. Zadeva EU:

Naslov dokumenta v slovenskem jeziku: *Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pridelavi in trženju rastlinskega razmnoževalnega materiala v Uniji, spremembi uredb (EU) 2016/2031, 2017/625 in 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 66/401/EGS, 66/402/EGS, 68/193/EGS, 2002/53/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES, 2002/56/ES, 2002/57/ES, 2008/72/ES in 2008/90/ES (uredba o rastlinskem razmnoževalnem materialu)*

Naslov dokumenta v delovnem jeziku EU: *Proposal for a Regulation of the European parliament and of the Council on the production and marketing of plant reproductive material in the Union, amending Regulations (EU) 2016/2031, 2017/625 and 2018/848 of the European Parliament and of the Council, and repealing Council Directives 66/401/EEC, 66/402/EEC, 68/193/EEC, 2002/53/EC, 2002/54/EC, 2002/55/EC, 2002/56/EC, 2002/57/EC, 2008/72/EC and 2008/90/EC (Regulation on plant reproductive material)*

Datum dokumenta: 10. 07. 2023

Številka dokumenta: 11502/23

Medinstitucionalna oznaka: 2023/0227(COD)

Pri izdelavi predloga stališča so upoštevane še različice in priloge dokumenta EU:

2. Vrsta odločitve RS: *Stališče Republike Slovenije*

3. Postopek sprejemanja zadeve EU v institucijah EU:

Postopek: *Redni zakonodajni postopek*

Faza sprejemanja: *1. obravnava*

4. Pristojni organ EU:

Svet EU v sestavi: *AGRI - Svet EU za kmetijstvo in ribištvo*

Delovno telo Sveta EU: *F.05.b - Delovna skupina za genske vire in inovacije v kmetijstvu (b) semena, razmnoževalni in sadilni materiali*

5. Organ, pristojen za dokončen sprejem stališča RS:

Državni zbor

6. Pravna podlaga za obravnavo v Državnem zboru:

Vlada Republike Slovenije pošlje predlog stališča Republike Slovenije v odločanje Državnemu zboru Republike Slovenije v skladu s prvim odstavkom 4. člena Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije.

Pri delu v Državnem zboru bodo sodelovali: *Marjan Šarec, v funkciji ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano; Eva Knez, državna sekretarka, Blaž Germšek, državni sekretar; Tomaž Hrovat, generalni direktor za gozdarstvo in lovstvo; Vida Znoj, vršilka dolžnosti generalne direktorice Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin*

7. Roki:

Predviden čas pričetka obravnave zadeve EU v institucijah EU: *julij 2023*

Predviden čas sprejema zadeve EU v institucijah EU: *glede na potek obravnave v okviru rednega zakonodajnega postopka*

Rok za odziv organa: *03. 11. 2023*

Rok za obravnavo na seji Vlade in njenih odborih: *09. 11. 2023*

Rok za obravnavo predloga stališča RS v DZ: *24. 11. 2023*

Predlog z obrazložitvijo za skrajšanje oziroma podaljšanje rokov:

8. Organ, odgovoren za pripravo predloga stališča RS:

Organ: *Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano*

Kontaktne osebe organa: *Helena Gašperlin Pertovt, Služba za EU koordinacijo in mednarodne zadeve; Marinka Pečnik, Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin*

9. Delovna skupina Vlade, organizirana za posamezno področje zadev EU:

DS26 - Veterinarske in fitosanitarne zadeve

vodilni organ: *MKGP - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano*

vodja delovne skupine: *Vida Znoj, vršilka dolžnosti generalne direktorice Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin*

Delovna skupina je predlog stališča RS obravnavala: *Ne*

10. Predlog stališča RS je usklajen z organi:

Organ: *Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve*

Kontaktna oseba organa: *Petra Dolec Novak, MGTŠ; Kaja Česnovar, MNVP; Luka Vombek, MOPE; mag. Jasna Koblar, MZEZ*

11. O predlogu stališča RS je bilo opravljeno posvetovanje z:

drugo - Opredelitev je bila oblikovana v okviru posebne delovne skupine, oblikovane na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in v kateri so sodelovali tudi predstavniki Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, Kmetijskega inštituta Slovenije, Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije in Gozdarskega inštituta Slovenije. Izvedeno je bilo tudi informiranje deležnikov.

12. Zahteva za obravnavo: *na seji Vlade, na seji Odbora za gospodarstvo*

PREDLOG

STALIŠČE RS

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije sprejela naslednji sklep

A)

Republika Slovenija je sprejela (določila predlog)

Stališče Republike Slovenije

Vlada Republike Slovenije je sprejela na podlagi 49. h člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije predlog stališča Republike Slovenije k zadevi Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pridelavi in trženju rastlinskega razmnoževalnega materiala v Uniji, spremembi uredb (EU) 2016/2031, 2017/625 in 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 66/401/EGS, 66/402/EGS, 68/193/EGS, 2002/53/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES, 2002/56/ES, 2002/57/ES, 2008/72/ES in 2008/90/ES (uredba o rastlinskem razmnoževalnem materialu) - 11502/23, ki se glasi:

Republika Slovenija pozdravlja posodobitev zakonodaje na področju rastlinskega razmnoževalnega materiala kmetijskih rastlin in s tem enotno ureditev na ravni Unije, kar je pomembno še zlasti z vidika vzpostavitve enakih pogojev za vse izvajalce, zagotavljanja dostopa do raznolikega in kakovostnega rastlinskega razmnoževalnega materiala kot tudi prispevka k ohranjanju biotske raznovrstnosti v kmetijstvu, večji odpornosti kmetijske pridelave na podnebne spremembe in bolezni, zmanjševanju porabe fitofarmaceutskih sredstev in gnojil ter s tem bolj trajnostni pridelavi kmetijskih rastlin.

Republika Slovenija načeloma podpira novosti, ki jih prinaša predlog uredbe. Ob tem pa si bo Republika Slovenija prizadevala, da bi se določena vprašanja lahko urejala na ravni držav članic z ozirom na njihove lokalne oziroma nacionalne posebnosti, zlasti vprašanje škodljivih organizmov, ki vplivajo na kakovost rastlinskega razmnoževalnega materiala in jih predlog uredbe podrobneje ne ureja. Pri tem Republika Slovenija podpira možnost, ki jo daje predlagana uredba, da lahko države članice za prilagoditev tehničnih zahtev svojim posebnim kmetijsko-ekološkim razmeram pod določenimi ustreznimi utemeljenimi pogoji začasno določijo strožje nacionalne zahteve za kakovost RRM.

Republika Slovenija opozarja, da bo potrebno tekom obravnave nasloviti nekatera odprta vprašanja, med drugim obveznost uradnega preizkušanja trajnostne vrednosti sorte za pridelavo in uporabo (zaradi dodatnih nepotrebnih administrativnih in finančnih bremen tako za uradne organe kot izvajalce), obveznost določitve posebnih pogojev pridelave določenih sort, ki imajo lahko negativne vplive na kmetijsko pridelavo, kot so sorte, tolerantne na herbicide (z vidika razvoja odpornosti na herbicide pri plevelih) ter izključitev rastlinskega razmnoževalnega materiala okrasnih rastlin iz okvira predloga uredbe.

V zvezi z odstopanji in izjemami od osrednjih določb, ki jih vsebuje predlog uredbe, bo potrebno tekom obravnave opozoriti na ne dovolj jasno in dobro opredeljena pravila za njihovo uporabo. Republika Slovenija bo pri tem izpostavila predvsem problematiko rastlinskega razmnoževalnega materiala, ki se trži končnim uporabnikom, in semena, ki se izmenjuje med kmeti (potreba po natančni opredelitvi zahtev oziroma omejitvi uporabe obeh izjem).

Republika Slovenija si bo tudi prizadevala, da se za več jasnosti in za lažje izvajanje novega akta v njegovo vsebino vključijo obstoječe ureditve dobro delujočih sistemov, že skladnih z mednarodno sprejetimi pravili in standardi na tem področju, kot tudi za nadaljnje zmanjševanje administrativnih bremen in stroškov tako za upravo kot za izvajalce.

Republika Slovenija se bo zavzemala za ustrezno ravnotežje pri dodelitvi pooblastil Komisiji za sprejem delegiranih in izvedbenih aktov ter ustrezno vključevanje strokovnjakov držav članic pri pripravi teh aktov.

B) (Za zakonodajne akte in odločitve politične narave)

POGLAVITNE REŠITVE IN CILJI PREDLOGA ZADEVE EU:

Skladno z napovedjo v Strategiji »od vil do vilic« za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem je Evropska komisija pripravila predlog uredbe o rastlinskem razmnoževalnem materialu (v nadaljevanju: RRM), ki je bil objavljen v začetku julija 2023 kot del svežnja o hrani in biotski raznovrstnosti.

Predlog prinaša posodobitev zakonodaje s področja rastlinskega razmnoževalnega materiala kmetijskih rastlin, ki danes obsega 10 direktiv Sveta (Direktiva Sveta 66/401/EGS o trženju semena krmnih rastlin, Direktiva Sveta 66/402/EGS o trženju semena žit, Direktiva Sveta 68/193/EGS o trženju materiala za vegetativno razmnoževanje trte, Direktiva Sveta 2002/53/ES o skupnem katalogu sort poljščin, Direktiva Sveta 2002/54/ES o trženju semena pese, Direktiva Sveta 2002/55/ES o trženju semena zelenjadnic, Direktiva Sveta 2002/56/ES o trženju semenskega krompirja, Direktiva Sveta 2002/57/ES o trženju semena oljnic in predivnic, Direktiva Sveta 2008/72/ES o trženju razmnoževalnega in sadilnega materiala zelenjadnic, razen semena, Direktiva Sveta 2008/90/ES o trženju razmnoževalnega materiala sadnih rastlin in sadnih rastlin, namenjenih za pridelavo sadja) in številne implementacijske predpise, ki so nastajali v različnih časovnih obdobjih in med seboj niso vedno usklajeni. Nadomestitev dosedanjih direktiv Sveta z enim aktom v obliki uredbe pomeni poenostavitev in večjo preglednost zakonodaje ter omogoča vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev za vse izvajalce.

S tem aktom se urejata pridelava in trženje (vključno z uvozom) RRM, razen RRM okrasnih rastlin. Ta akt tudi ne vključuje gozdnega razmnoževalnega materiala, ki bo urejen s posebnim aktom.

Splošni cilj predlagane uredbe je vsem uporabnikom zagotoviti visokokakovosten in genetsko raznolik RRM, prilagojen sedanjim in prihodnjim predvidenim podnebnim razmeram. V oceni učinka je bilo ugotovljeno, da zakonodaja, ki trenutno ureja RRM, ni skladna z Evropskim zelenim dogovorom in z njim povezanimi strategijami: strategijo »od vil do vilic«, strategijo za biotsko raznovrstnost in novo strategijo EU za prilagajanje podnebnim spremembam, katerih cilj je med drugim obrniti trend upadanja genske raznovrstnosti s spodbujanjem uporabe genetsko raznolikega RRM, ki je prilagojen pritiskom podnebnih sprememb. Cilj predlagane uredbe je zato tudi podpreti ohranjanje in trajnostno rabo rastlinskih genskih virov ter prispevati h kmetijski biotski raznovrstnosti z uvedbo manj strogih in prilagojenih pravil za ekološke sorte in ohranjevalne sorte ter z omogočanjem pridelave in trženja heterogenega RRM, ki ne pripada nobeni sorti, z omogočanjem izmenjave RRM v okviru genskih bank in mrež za ohranjanje semen ter izmenjave semen v naravi med kmeti.

S tem aktom se RRM ureja le z vidika zagotavljanja sortnosti in kakovosti, medtem ko zdravstveni vidik ne bo več vključen v zakonodajo o rastlinskem razmnoževalnem materialu (to je urejeno v Uredbi o zdravju rastlin 2016/2031/EU).

Seznam rodov in vrst kmetijskih rastlin, za katere se bo uredba o RRM uporabljala, se s tem aktom ne spreminja, regulirane ostajajo vrste, ki jih urejajo dosedanje direktive. Prav tako se bistveno ne spreminja obseg urejanja RRM: iz obsega predloga uredbe je izvzet RRM, ki se izvaža v tretje države, in RRM, ki je namenjen izključno za uradna testiranja, žlahtnjenje, uradni nadzor, raziskave ali razstave. Po novem pa bo izvzet tudi RRM, ki se prodaja ali premika (proti plačilu ali brezplačno) med končnimi uporabniki, ki se s kmetijsko pridelavo ne ukvarjajo profesionalno, torej za njihovo lastno uporabo.

Za ves RRM bo po novem obvezna registracija sorte. Odstopanja od obvezne registracije sorte so predvidena za RRM podlag, heterogen material, RRM, ki se trži izključno končnim uporabnikom, žlahtniteljevo seme, izmenjavo semena med kmeti in za RRM, namenjen za genske banke oziroma ohranjanje biotske raznovrstnosti. Za ta RRM bodo določene posebne zahteve. Na novo predlog uredbe uvaja tudi obvezno uradno preverjanje t.i. trajnostne vrednosti sort za pridelavo in uporabo; vse sorte bodo pred registracijo preverjene glede odpornosti na biotske in abiotske stresne dejavnike (primernost za pridelavo z nižjim vnosom, tolerantnost/odpornost na sušo oziroma podnebne spremembe in na škodljive organizme). Pri ekoloških sortah bo treba trajnostno vrednost za pridelavo in uporabo preveriti v ekoloških pogojih.

Sorte, ki so pridobljene z novimi genomskimi tehnikami, in gensko spremenjene sorte, se bodo lahko registrirale le, če bodo predhodno izpolnjene zahteve za dajanje v promet, določene s predpisi o novih genomskih tehnikah in gensko spremenjenih organizmih. RRM teh sort pa bo moral biti dodatno označen. Za sorte, ki so odporne na herbicide, pa bo treba določiti dodatne pogoje za pridelavo RRM teh sort, da se s tem prepreči razvoj odpornosti plevelov na herbicide.

RRM se bo lahko tržil samo v eni od kategorij uradno potrjenega RRM ali kot standardni RRM. Odstopanja od te zahteve so predvidena za: heterogen material, RRM, ki se trži izključno končnim uporabnikom, žlahtniteljevo seme, izmenjavo semena med kmeti, RRM za genske banke oziroma ohranjanje biotske raznovrstnosti. RRM bo lahko prideloval in tržil le izvajalec poslovnih dejavnosti, ki bo vpisan v register, ki se vodi v skladu z Uredbo o zdravju rastlin (2016/2031/EU). Zaradi uskladitve z obstoječo zakonodajo Evropske unije z drugimi področji se s predlogom uredbe o rastlinskem razmnoževalnem materialu predlaga sprememba uredbe o zdravju rastlin (Uredba 2016/2031/EU), uredbe o uradnem nadzoru (Uredba 2017/625/EU) in uredbe o ekološki pridelavi (Uredba 2018/848/EU).

Predlagana uredba se bo začela uporabljati 3 leta po začetku veljavnosti, da se pristojnim organom in izvajalcem poslovnih dejavnosti omogoči ustrezen čas, da se prilagodijo novim pravilom, in da Komisija sprejeme delegirane in izvedbene akte, predvidene z uredbo.

Opredeleitev Republike Slovenije:

Republika Slovenija pozdravlja posodobitev zakonodaje Evropske unije na področju rastlinskega razmnoževalnega materiala kmetijskih rastlin (v nadaljevanju: RRM), ki danes obsega 10 osnovnih direktiv Sveta in številne implementacijske predpise, ki so nastajali v različnih časovnih obdobjih in med seboj niso vedno usklajeni.

Republika Slovenija zato pozdravlja namen in cilje Predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pridelavi in trženju rastlinskega razmnoževalnega materiala v Uniji, spremembah Uredb (EU) 2016/2031, 2017/625 in 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktiv Sveta 66/401/EGS, 66/402/EGS, 68/193/EGS, 2002/53/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES, 2002/56/ES, 2002/57/ES, 2008/72/ES in 2008/90/ES (Uredba o rastlinskem razmnoževalnem materialu), saj se strinja, da je treba na ravni EU določiti jasna in dobro definirana pravila, ki bodo

omogočala vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev za vse izvajalce, uporabnikom pa zagotavljala dostop do raznolikega in kakovostnega RRM, ki bo zagotavljal zdrave in stabilne pridelke in s tem prispeval k prehranski varnosti. Republika Slovenija pri tem pričakuje, da bo RRM po posodobitvi zakonodaje pomembno prispeval tudi k večji odpornosti kmetijske pridelave na podnebne spremembe in bolezni, zmanjšanju porabe fitofarmaceutskih sredstev in gnojil, bolj trajnostni pridelavi kmetijskih rastlin ter k oživiljanju lokalno prilagojenih, značilnih ali tradicionalnih oblik kmetijske pridelave kot tudi ohranjanju biotske raznovrstnosti v kmetijstvu.

Republika Slovenija se nadeja, da bo predlagana uredba, skupaj z drugimi področnimi ukrepi Unije prispevala k uresničevanju 10. posebnega cilja Svetovnega okvirja za biotsko raznovrstnost Kunming-Montreal »zagotoviti trajnostno upravljanje kmetijskih površin, zlasti s trajnostno rabo biotske raznovrstnosti, tudi z bistveno večjo uporabo biotski raznovrstnosti prijaznih praks in inovativnih pristopov, ki prispevajo k odpornosti ter dolgoročni učinkovitosti in produktivnosti teh proizvodnih sistemov ter prehranski varnosti, ohranjanju in obnavljanju biotske raznovrstnosti ter ohranjanju prispevkov narave za človeštvo, vključno z ekosistemskimi funkcijami in storitvami«.

Republika Slovenija načeloma podpira številne novosti, ki jih prinaša predlog uredbe o RRM. Pri tem se zlasti zaveda pomena lastnosti sort, ki lahko prispevajo k bolj trajnostnemu kmetijstvu, kot na primer: odpornost na določene škodljive organizme, boljša prilagojenost na podnebne spremembe, kar je tudi v skladu s cilji Evropskega zelenega dogovora in še zlasti Strategije »od vil do vilic« ter Strategije za biotsko raznovrstnost do leta 2030.

Republika Slovenija ima pomisleke glede uvedbe obveznega uradnega preizkušanja trajnostne vrednosti sorte za pridelavo in uporabo (v nadaljevanju: trajnostna VPU sorte) pred registracijo sorte, kot je predlagano v predlogu uredbe o RRM. Preizkušanje trajnostne VPU sorte bo predstavljalo veliko finančno breme, posebej za manjše države članice kot je Republika Slovenija. Finančno in časovno bo preizkušanje trajnostne VPU obremenilo tudi žlahtnitelje, kar bo zmanjšalo interes za žlahtnjenje novih sort predvsem pri mikro in majhnih podjetjih ter posameznikih. Manjše število novih sort bo lahko imelo posredno tudi negativni vpliv na biotsko raznovrstnost.

Na drugi strani se Republika Slovenija strinja, da ima pridelava določenih sort lahko negativne vplive na kmetijsko pridelavo. To velja zlasti za sorte, ki so odporne na herbicide, kar lahko privede do razvoja odpornosti pri plevelih. Republika Slovenija meni, da je to problematiko potrebno nasloviti, ima pa pomisleke glede primernosti reševanja tega vprašanja v uredbi o RRM. Urejanje uporabe RRM v pridelavi po našem mnenju presega okvir uredbe o RRM, katere poglobitveni cilj je celovito urediti pridelavo in trženje RRM. Republika Slovenija bo zato predlagala, da se preuči možnost reševanja tega vprašanja v drugi zakonodaji. Razvoj odpornosti pri škodljivih organizmih in negativne vplive na oprasovalce bi mogoče lahko naslovili v okviru presoje negativnih vplivov na okolje.

Republika Slovenija namerava v povezavi s predvidenimi odstopanji od zahtev za RRM, ki se trži končnim uporabnikom, izpostaviti vprašanje kakovosti tega RRM. Uredba predvideva, da se bo lahko RRM tržil končnim uporabnikom, če bo izpolnjeval le splošne zahteve glede kakovosti, registracija sorte se za ta RRM ne bo zahtevala. Menimo, da se bo s tem zmanjšala raven varstva potrošnikov, ki ga potrošniki uživajo sedaj na podlagi veljavne zakonodaje o RRM. Republika Slovenija si bo zato prizadevala za bolj natančno opredelitev zahtev glede kakovosti za ta RRM, predvsem, da mora seme izpolnjevati najmanj zahteve glede kakovosti (kalivosti), določene za kategorijo standardno seme.

Republika Slovenija je zaskrbljena zaradi predlaganega odstopanja za seme, ki se bo lahko izmenjevalo med kmeti. Za Republiko Slovenijo je značilna velika razdrobljenost kmetijske

pridelave, ki se odraža v velikostni strukturi kmetijskih gospodarstev. Kmetijska gospodarstva imajo v povprečju 7 ha kmetijskih površin, od tega je njiv nekaj manj kot 3 ha. Število kmetijskih gospodarstev, ki bodo lahko uporabljala to izjemo, je glede na majhnost države velika. Omejitev izmenjave na nezavarovane sorte in določitev največje količine semena, ki ga sme kmet letno izmenjati na podlagi te izjeme, ne bo v zadostni meri preprečevala, da ne bi prišlo do zmanjšanja uporabe kakovostnega – uradno potrjenega semena oziroma preverjenega semena kategorije standard. To zmanjšanje bo ponovno prizadelo predvsem majhne žlahtnitelje, ki jim zavarovanje sorte predstavlja velik strošek, zato sort praviloma ne zavarujejo.

Republika Slovenija je zaskrbljena tudi zaradi predlagane izključitve RRM okrasnih rastlin iz okvira uredbe o RRM. Direktiva Sveta 98/56/ES o trženju razmnoževalnega materiala okrasnih rastlin bo ostala še naprej v veljavi. Za Republiko Slovenijo to pomeni, da bo morala določbe Direktive Sveta 98/56/ES še naprej prenašati v nacionalno zakonodajo. Glede neuskkljenosti določb Direktive Sveta 98/56/ES in predloga uredbe o RRM pa bo morala za RRM okrasnih rastlin zagotavljati poseben sistem registracije oseb, ki se ukvarjajo s tem RRM, in poseben sistem registracije sort okrasnih rastlin, uradni nadzor pa bo treba izvajati po različni zakonodaji. Republika Slovenija si bo zato prizadevala za ponovni razmislek o primernosti izključitve RRM okrasnih rastlin iz okvira uredbe o RRM.

Republika Slovenija si bo prizadevala, da bi se določena vprašanja lahko še naprej urejala na ravni držav članic, z ozirom na njihove lokalne oziroma nacionalne posebnosti, zlasti vprašanje škodljivih organizmov, ki vplivajo na kakovost RRM in jih predlog uredbe o RRM podrobneje ne ureja. Pri tem Republika Slovenija podpira možnost, ki jo daje predlagana uredba, da lahko države članice za prilagoditev tehničnih zahtev svojim posebnim kmetijsko-ekološkim razmeram pod določenimi ustreznimi utemeljenimi pogoji začasno določijo strožje nacionalne zahteve za kakovost RRM.

Republika Slovenija meni, da je za zagotavljanje kakovosti in zlasti z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti pomembno, da bo uvoz RRM iz tretjih držav dovoljen le, če bo ugotovljeno, da tak rastlinski razmnoževalni material izpolnjuje zahteve, enakovredne tistim, ki se uporabljajo za rastlinski razmnoževalni material, pridelan in tržen v Uniji.

Republika Slovenija si bo tudi prizadevala, da se za več jasnosti in za lažje izvajanje novega akta v njegovo vsebino vključijo obstoječe ureditve dobro delujočih sistemov, že skladnih z mednarodno sprejetimi pravili in standardi na tem področju, kot tudi za nadaljnje zmanjševanje administrativnih bremen in stroškov tako za upravo kot za izvajalce.

Republika Slovenija se bo zavzemala za ustrezno ravnotežje pri dodelitvi pooblastil Komisiji za sprejem delegiranih in izvedbenih aktov. Pomembno je, da Komisija že v času obravnave osnovne uredbe države članice seznanjeni z načrti glede vsebine delegiranih aktov in da bo pri pripravi delegiranih aktov vključila strokovnjake držav članic. Republika Slovenija v splošnem preferira urejanje tehničnih elementov v obliki izvedbenih aktov.

OCENA VPLIVOV IN POSLEDIC PREDLOGA ZADEVE EU:

Vpliv na pravni red

Sprememba obstoječih aktov

Potrebna bo sprememba:

1. Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin,

2. Uredbe o višini letne pristojbine za sorte, vpisane v sortno listo kmetijskih rastlin, ter o pristojbinah in stroških za varstvo sort rastlin,
3. Pravilnika o vodenju registra dobaviteljev semenskega materiala kmetijskih rastlin,
4. Pravilnika o trženju razmnoževalnega materiala okrasnih rastlin;

ter razveljavitev 15 pravilnikov:

1. Pravilnika o tehničnih prostorskih, strokovnih in organizacijskih pogojih, ki jih mora izpolnjevati organ za potrjevanje semenskega materiala kmetijskih rastlin,
2. Pravilnika o pogojih, ki jih morajo glede strokovne, prostorske in tehnične usposobljenosti izpolnjevati laboratoriji za izvajanje diagnostičnih preiskav in drugih testov semenskega materiala kmetijskih rastlin,
3. Pravilnika o trženju razmnoževalnega in sadilnega materiala zelenjadnic, razen semena,
4. Pravilnika o pogojih za opravljanje poljskih pregledov, vzorčenj in testiranj semenskega materiala kmetijskih rastlin pod uradnim nadzorom,
5. Pravilnika o količinah semenskega materiala kmetijskih rastlin in obrazcu zahteve za dovolitev trženja oziroma za izdajo posebnega uvoznega dovoljenja,
6. Pravilnika o postopku vpisa sorte v sortno listo in o vodenju sortne liste,
7. Pravilnika o pridelavi in trženju semena ohranjevalnih sort in sort, razvitih za pridelavo v posebnih pogojih,
8. Pravilnika o pridelavi in trženju ohranjevalnih semenskih mešanic,
9. Pravilnika o trženju semenskega krompirja,
10. Pravilnika o trženju razmnoževalnega materiala in sadik sadnih rastlin, namenjenih za pridelavo sadja,
11. Pravilnika o trženju materiala za vegetativno razmnoževanje trte,
12. Pravilnika o trženju semena zelenjadnic,
13. Pravilnika o trženju semena oljnic in predivnic,
14. Pravilnika o trženju semena krmnih rastlin in pese,
15. Pravilnika o trženju semena žit.

Priprava novih aktov

Potrebna bo priprava več podzakonskih predpisov (uredbe oziroma pravilniki na podlagi spremenjenega in dopolnjenega Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin) za izvajanje delegiranih in izvedbenih aktov komisije, ki bodo sprejeti na podlagi uredbe o rastlinskem razmnoževalnem materialu in bodo podrobneje določali vsebine, ki so sedaj urejene z direktivami oziroma pravilniki iz prejšnjega odstavka.

Posledice za proračun

Če bo uredba o rastlinskem razmnoževalnem materialu sprejeta v besedilu, kot ga predlaga Komisija, bo potrebno zagotoviti dodatna finančna sredstva za vzpostavitev sistema zbiranja in vodenja podatkov (elektronskih evidenc) o količinah standardnega RRM, ki se prideluje in trži, ter o uporabi izjem, ki jih za pridelavo in trženje RRM predvideva uredba. Za ta namen bo moral pristojni organ (Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, v nadaljevanju: Uprava) do začetka uporabe uredbe (v treh letih od začetka veljave uredbe, predvidoma v letih 2025 do 2027) zagotoviti sredstva v višini do 300.000 EUR. Za izdajo dovoljenj in pooblastil, predvidenih z uredbo, in za pridobivanje in vnos podatkov v podatkovne baze ter za vodenje evidenc in poročanje podatkov Komisiji in drugim državam članicam bo potrebna najpozneje z letom 2027 zaposlitev 1 dodatnega delavca na Upravi. Za usposabljanje organov, na katere bo Uprava prenesla določene naloge (zlasti za usposobitev za preizkušanje ekoloških sort v ekoloških pogojih in za preizkušanje trajnostne VPU sort), za kar bo potrebno zagotoviti ustrezne objekte in opremo vsaj na dveh lokacijah v Sloveniji z različnimi agroekološkimi pogoji) bo treba v petih letih od začetka veljave uredbe (predvidoma v letih 2025 do 2029) zagotoviti dodatna sredstva v višini 1 mio EUR. Natančno oceno vpliva na proračun bo mogoče podati šele, ko bo

uredba sprejeta oziroma bo predstavljena podrobnejša vsebina delegiranih in izvedbenih aktov, katerih sprejetje predvideva uredba.

Vpliv na gospodarstvo

Po napovedi Komisije naj bi posodobitev zakonodaje na področju rastlinskega razmnoževalnega materiala kmetijskih rastlin in s tem vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev za vse izvajalce prispevala h krepitvi konkurenčnosti evropskega kmetijstva. Konkretnega vpliva v tej fazi ni mogoče oceniti, zato bo Komisija za potrebe spremljanja in ocenjevanja napredka pri doseganju ciljev tega predloga ter njegovih gospodarskih, okoljskih in družbenih vplivov pripravila poročilo o spremljanju in sicer na podlagi 5-letnih poročil držav članic.

Vpliv na javno upravo

Kratkoročno se pričakuje povečan obseg dela za pristojne organe zaradi celovite prenove sedanjega sistema registracije sort, uradnega potrjevanja RRM in izvajanja uradnega nadzora, ki bo vključevala predvsem prilagoditve obstoječe zakonodaje in implementacijo novih predpisov, prilagoditve vzpostavljenih informacijskih sistemov novim zahtevam (poenotenje obstoječih baz podatkov, vključitev novih parametrov), usposobitev organov, na katere bodo prenesene določene naloge v postopku registracije sort (tehnično preverjanje trajnostne VPU) in naloge uradnega potrjevanja RRM. Dolgoročno se pričakuje povečan obseg dela zaradi izdaje dovoljenj in pooblastil, predvidenih z uredbo, in zaradi zbiranja in poročanja podatkov Komisiji in drugim državam članicam o uporabi izjem, ki jih uvaja predlog uredbe. Zato bo najpozneje z letom 2027 potrebna zaposlitev 1 dodatnega delavca na Upravi. Uradni nadzor s strani pristojnih organov bo prinesel povečan obseg dela, zlasti na začetku izvajanja akta. Pristojni organi bodo vsaj enkrat letno izvajali preglede za zagotovitev, da izvajalec poslovne dejavnosti izpolnjuje predpisane zahteve, organizirali bodo usposabljanja in izvajali uradne inšpekcijske preglede, vzorčenja in preizkušanja.

Ker predlog uredbe, med drugim, nalaga državam članicam, da določijo pravila o učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kaznih za kršitve te uredbe in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihovega izvajanja, lahko pri uveljavljanju uredbe (nadzor skladnosti in kaznovanje kršiteljev) pričakujemo tudi dodatne kadrovske in finančne obremenitve.

Vpliv na okolje

Po napovedi Komisije naj bi posodobitev zakonodaje s področja RRM prispevala k ciljem Evropskega zelenega dogovora, konkretnije Strategije od vil do vilic in Strategije o biotski raznovrstnosti. Konkretnega vpliva v tej fazi ni mogoče oceniti, zato bo Komisija za potrebe spremljanja in ocenjevanja napredka pri doseganju ciljev tega predloga ter njegovih gospodarskih, okoljskih in družbenih vplivov pripravila poročilo o spremljanju in sicer na podlagi 5-letnih poročil držav članic.

Drugo

C)

Predstavniki RS, ki bodo zastopali stališče RS v institucijah EU:

minister; državni sekretar; Marinka Pečnik, MKGP; Simona Perme, SPBR